

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van: Ons kenmerk: 80726
Uw kenmerk: Contact: C. Kolf
Bijlage(n): - Doorkiesnummer: 0180-451286
E-mailadres: k.kolf@bar-organisatie.nl
Datum: 22 juni 2021

Betreft: Meicirculaire 2021 gemeentefonds

Geachte raadsleden,

INLEIDING

In deze brief gaan we in op de mutaties uit de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds en de financiële gevolgen die daaruit voortvloeien voor onze gemeente.

KERNBOODSCHAP

Wij zijn blij met de incidentele compensatie voor het lopende jaar, maar de onzekerheid voor de komende jaren blijft. De actualiteit is dat de koek groter moet! De VNG heeft inmiddels aangegeven anders niet mee te werken aan het nieuwe verdeelstelsel per 2023. De gesprekken tussen Rijk en VNG spitsen zich toe op twee onderwerpen: 1. Extra middelen jeugdzorg en 2. Vervallen van de opschalingskorting.

Het ministerie van BZK verstuurt begin juli het nieuwe verdeelvoorstel naar de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) voor een eindadvies. De bestuurlijke bijeenkomst met de VNG en gemeenten is gepland op 8 juli a.s. Omdat het nieuwe kabinet besluiten neemt over de herijking is dit nu niet financieel vertaald in deze circulaire.

Recent is de belangrijke uitspraak van de arbitragecommissie bekend geworden (semi-bindend advies van de 'commissie van wijzen' onder voorzitterschap van staatsraad Van Zwol) over de structurele tekorten binnen de jeugdzorg. Op 2 juni jl. hebben Rijk en VNG hierover een aanvullende incidentele afspraak gemaakt over 2022. Deze is nog niet verwerkt en komt bovenop de eerdere incidentele toezeggingen m.b.t. jeugdzorg (van ca. 300 miljoen). Naast de eerdere extra incidentele compensatie voor 2021, die nu wel in deze circulaire is verwerkt, komt er later dus nog een incidentele compensatie over 2022 van per saldo € 1,3 miljard landelijk. Hoe dit verder uitwerkt voor Albrandswaard en hoe het nieuwe kabinet over de structurele oplossing inclusief te nemen maatregelen beslist zal naar verwachting op z'n vroegst pas bij de septembercirculaire duidelijk worden. Dat schept voorlopig nog grote financiële onzekerheid. Ook weten wij dan hoe de Provincie aankijkt tegen het structureel sluitend maken van onze (meerjaren)begroting in relatie tot het toezicht daarop. Wij hebben het initiatief genomen onze financiële toezichthouder (Provincie Zuid-Holland) te verzoeken de middels arbitrage in het vooruitzicht gestelde extra middelen voor jeugdzorg ook structureel als baat te mogen ramen.

Wat is op hoofdlijnen nu wel verwerkt

- **Extra voor jeugdhulp in 2021** - incidentele compensatie 2021 € 493 miljoen, voor Albrandswaard eenmalig € 484.000 voor 2021 (zie totaal punten 4a. t/m 4c in onderstaande tabel).
- **Voordelige afrekening BTW-compensatiefonds 2020** + € 96 miljoen, Albrandswaard: € 104.000.
- **Lagere accressen vanaf 2022** – neerwaartse bijstelling op basis van geldende normering-methodiek.
- **4e coronasteunpakket** - volgens de maartbrief van het Rijk. Voor Albrandswaard € 245.000 eenmalig.

Mutaties Gemeentefonds mei 2021

Gemeente:

Basis:

Vergelijk:

Bedragen x € 1.000

Albrandswaard

Meicirculaire 2021 - 31 mei 2021

Decembercirculaire -16 december 2020

	2021	2022	2023	2024	2025
A. Beginstand december 2020	30.116	30.830	31.197	31.930	32.820
B. Mutaties accres/ uitkeringsfactor en BCF					
1. Meerjarige accressen - negatieve bijstelling t.o.v. mei 2020	-4	-176	-312	-432	-455
2. Afrekening BTW-compensatiefonds (BCF) 2020 - incidenteel positief	104	0	0	0	0
3. Hoeveelheidsverschillen	152	178	164	150	124
Totaal B. Mutaties accressen, BCF en hoeveelheidsverschillen	252	2	-148	-282	-331
C. Taakmutaties					
4a. Aanpak problematiek jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek	252	0	0	0	0
4b. Aanpak problematiek jeugdzorg: POH Jeugd GGZ	11	0	0	0	0
4c. Aanpak problematiek jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg	221	0	0	0	0
5a. Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	6	6	6	7	7
5b. Rijksvaccinatieprogramma informed consent	1	0	0	0	0
6. Handhaving energielabel C kantoren	2	2	2	2	3
7. Handelsregister	-1	-1	0	0	0
8. Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	10	10	11	11	11
9. Compensatieregeling/ verrekening Voogdij 18+	7	-8	-9	-9	-9
10. Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	7	8	8	8
11a. Wet Open Overheid (structureel)	0	48	60	73	87
11b. Wet Open Overheid (incidenteel)	0	56	57	58	60
Totaal C. taakmutaties	509	120	135	150	167
D. Overige uitkeringen					
12. Voorschoolse voorziening peuters (DU)	6	0	0	0	0
13. Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	26	0	0	0	0
14. Inburgering (IU)	-5	16	9	6	2
15. Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	2	2	2	2
16. Participatie (IU)	6	6	6	7	7
17. Voogdij/18+ (IU)	6	75	75	75	75
Totaal D. Overigen uitkeringen	39	99	92	90	86
E. Corona steunpakket - maartbrief 2021 Rijk					
18. Extra begeleiding kwetsbare groepen (compensatie corona)	42	0	0	0	0
19. Bestrijden eenzaamheid ouderen (compensatie corona)	47	0	0	0	0
20. Afvalverwerking (compensatie corona)	38	0	0	0	0
21. Perspectief Jeugd en Jongeren (compensatie corona)	22	0	0	0	0
22. Jongerenwerk Jeugd (compensatie corona)	16	0	0	0	0
23. Mentale ondersteuning jeugd (compensatie corona)	13	0	0	0	0
24. Activiteiten en ontmoetingen jeugd (compensatie corona)	9	0	0	0	0
25. Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie coror)	39	0	0	0	0
26. Heroriëntatie zelfstandigen (DU) (Corona)	9	0	0	0	0
27. Jeugd aan Zet (DU) (Corona)	10	0	0	0	0
Totaal E. Corona steunpakket (maartbrief 2021 Rijk)	245	0	0	0	0
F. Totaal mutatie mei 2021 t.o.v. dec 2020 B. t/m E. *	1.045	221	79	-42	-78
G. Eindstand mei 2021 A. + F. **	31.161	31.051	31.276	31.888	32.742

* Dit betreft uitsluitend de inkomstenraming (effect Gemeentefonds). Taakmutaties en/of ontwikkelingen/ extra lasten vanwege corona zullen (nog) effect op uitgaven hebben. Eventuele bijraming van lasten zal afzonderlijk via tussenrapportages plaatsvinden.

** Dit is exclusief toekenning incidenteel extra budget Jeugdzorg 2022 van 1,3 miljard volgens afspraak Rijk-VNG op 2 juni 2021.

Toelichten op mutaties mei 2021

1. Meerjarige accessen - negatieve bijstelling t.o.v. mei 2020

Deze worden over de hele linie nadelig naar beneden bijgesteld, en wel als volgt: 2022:-/ € 126,5 miljoen, 2023: -/ € 127,4 miljoen, 2024: -/ € 111,3 miljoen en 2025:-/€ 30,7 miljoen. Reden is dat in vergelijking met de meicirculaire van vorig jaar de prijzen en lonen minder hard stijgen volgens opgave CBS. Ook verwacht het Rijk lagere afdrachten aan de Europese Unie en lagere rentelasten vanaf 2023 als gevolg van lagere rentestanden.

De accessen voor 2020 en 2021 waren vanwege de coronacrisis tijdelijk 'stilgezet' en worden dus nu vanaf 2022 weer 'aangezet'. Dat zorgt nu weer voor nadelen. Zie verder kopje Overige informatie, het onderdeel 'Naar een stabielere normering-methodiek van het gemeentefonds' voor een nadere toelichting.

2. Afrekening BTW-compensatiefonds (BCF) 2020 - incidenteel positief

Over 2020 bedraagt de afrekening € 96 miljoen eenmalig positief dat in 2021 wordt verrekend. Voor Albrandswaard een eenmalig voordeel van € 104.000 in 2021.

3. Hoeveelheidsverschillen diverse verdeelmaatstaven

Naast de mutaties in de algemene uitkering vanuit het Rijk wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door actualisatie van een honderdtal verdeelmaatstaven.

4a. t/m 4c. Extra middelen Jeugdzorg 2021

Het Rijk heeft voor 2021 € 493 miljoen toegezegd waarvan nu € 438 miljoen is verwerkt. Later volgt nog € 120 miljoen via (aparte) Specifieke uitkeringen. Voor de aanpak problematiek jeugdzorg wordt voor Albrandswaard nu in totaal € 484.000 incidenteel ontvangen in 2021. Dit bedrag beschouwen we als dekking voor de reeds doorgevoerde verhogingen op de budgetten van Jeugd zoals in de 1^e tussenrapportage 2021 door ons aangegeven.

Compensatie is verdeeld naar drie onderdelen, te weten: Verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek, POH Jeugd GGZ en Wachttijden specialistische jeugdzorg. De toegezegde incidentele extra middelen voor 2022 zijn nog niet verwerkt in deze meicirculaire. Volgens afspraken tussen Rijk en de VNG is hierbij sprake van brede beheersmaatregelen die nog nadere uitwerking behoeven.

5a. en 5b. Rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent

Met ingang van 1 januari 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken (MenACWY) overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Voor Albrandswaard gaat het in 2021, 2022 en 2023 om € 6.000 en in de jaren 2024 en 2025 om € 7.000.

6. en 7. Handhaving energielabel C kantoren/ Handelsregister

Slechts geringe bedragen/ correcties van enkele duizenden.

8. Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening

Voor Albrandswaard structureel oplopend naar € 11.000. Gemeenten hebben de plicht om deze wettelijke voorziening uit te voeren. De aanspraak op extra lasten voor deze taak vindt plaats via de reguliere p&c-cyclus.

9. Compensatieregeling/ verrekening Voogdij 18+

Slechts geringe bedragen/ correcties van enkele duizenden.

10. Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)'. Het gaat voor Albrandswaard om een bedrag van € 7.000 voor het jaar 2022 en € 8.000 vanaf 2023. Naar verwachting treedt het wetsvoorstel op 1 januari 2022 in werking. Met dit wetsvoorstel krijgen gemeenten de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente. De aanspraak op extra lasten voor deze nieuwe taken vindt plaats via de reguliere p&c-cyclus.

11a. en 11b. Wet Open Overheid (structureel en incidenteel t/m 2025)

Voor Albrandswaard is het structurele gedeelte oplopend naar € 87.000 in 2025. Voor het incidentele gedeelte oplopend naar € 60.000 in 2025. De aanspraak op extra lasten voor deze nieuwe taak zal plaatsvinden via voorstellen in de reguliere p&c-cyclus.

12. Voorschoolse voorziening peuters (DU)

Voor Albrandswaard eenmalig voordeel van € 6.000 in 2021. Eventuele extra lasten worden via de reguliere p&c-cyclus afgewogen.

13. Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)

Conform artikel 18 van de Wet Inburgering voorziet het college van burgemeesters en wethouders in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2021 rijksmiddelen via het gemeentefonds op basis van het aantal inburgeringsplichtigen per gemeente. Dit bedrag wordt achteraf via een decentralisatie-uitkering uitbetaald. Jaarlijks in mei ontvangen gemeenten de bijdrage maatschappelijke begeleiding voor alle inburgeringsplichtige asielgerechtigden van het voorgaande jaar (met peildatum 11 februari). Het Ministerie van Justitie heeft op 2 november 2020 bekend gemaakt dat de totale landelijke huisvestingstaakstelling vergunninghouders voor 2021 uit zal komen op 27.000. Na een kleine bijstelling in het voorjaar betekent dit voor gemeente Albrandswaard in totaal 36 te huisvesten statushouders (excl. evt voor- of achterstanden). Dat is een ruime verdubbeling van de taakstelling in vergelijking met 2020. Het financieel effect van deze ontwikkeling is dat er voor begroting 2021 incidenteel middelen nodig zijn van € 55.107. Het voorstel is om dit budget in begroting 2021 incidenteel op te hogen in de 2e tussenrapportage. Deze kosten worden deels opgevangen door de rijksmiddelen uit meicirculaire 2021 van € 26.000.

14. Inburgering (IU)

Vanaf 2022 gaat de nieuwe inburgeringswet in en ontvangen gemeenten (niet geoormerkte) rijksmiddelen via het gemeentefonds. De uitvoeringskosten landen in de BAR, maar de rijksmiddelen in de gemeenten. Gemeenten ontvangen budget ter dekking van de kosten voor inburgeringsvoorzieningen via een specifiek uitkering (via zgn. SPUK/SISA-verantwoording dus niet via het gemeentefonds).

15. Armoedebestrijding kinderen (DU)

Voor Albrandswaard structureel voordeel van € 2.000 vanaf 2022.

16. Participatie (IU)

Betreft actualisering oplopend naar een plus van € 7.000 structureel.

17. Voogdij/18+ (IU)

Voor Albrandswaard een voordelige afrekening (compensatie) in 2021 van € 6.000 en een voordelige afrekening van structureel € 75.000 vanaf 2022.

18. Extra begeleiding kwetsbare groepen (compensatie 4^e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 42.000 in 2021.

19. Bestrijden eenzaamheid ouderen (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 47.000 in 2021.

20. Afvalverwerking (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 38.000 in 2021.

21. Perspectief Jeugd en Jongeren (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 22.000 in 2021.

22. Jongerenwerk Jeugd (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 16.000 in 2021.

23. Mentale ondersteuning jeugd (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 13.000 in 2021.

24. Activiteiten en ontmoetingen jeugd (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 9.000 in 2021.

25. Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie 4e steunpakket corona)
Vanaf maart 2021 is de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) in werking getreden. Deze regeling biedt een tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten voor huishoudens, die door de crisis te maken krijgen met terugval in inkomen en daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen. De regeling geldt voor het eerste half jaar van 2021. Voor deze periode had het Rijk in eerste instantie een totaalbudget van € 130 miljoen beschikbaar gesteld. Inmiddels is dit verdubbeld tot € 260 miljoen en wordt het totaalbedrag in twee tranches vrijgegeven. In deze meicirculaire wordt de eerste tranche (€65 miljoen) verdeeld over gemeenten op basis van de verdeelsleutel minima. Voor gemeente Albrandswaard komt dit voor de eerste tranche neer op een eenmalige compensatie van € 39.000 in 2021. In de tweede tranche wordt het resterende budget van € 195 miljoen over gemeenten verdeeld.

26. Heroriëntatie zelfstandigen (DU) (compensatie 4e steunpakket corona)
Deze eenmalige compensatie bedraagt voor Albrandswaard € 9.000 in 2021.

27. Jeugd aan Zet (DU) (compensatie 4e steunpakket corona)
Dit bedrag is aangevraagd en toegekend voor eenmalig € 10.000.

Overige informatie

Nog komende corona-compensaties

In deze circulaire wordt een vooraankondiging gedaan op nog komende corona-compensaties. Vertaling vindt in september- of decembercirculaire 2021 plaats. Het gaat om:

- Lokale cultuur en buurt- en clubhuizen, € 60 miljoen
- Regionale en lokale cultuur, € 51,5 miljoen. Betreft instandhouding infrastructuur alsmede inkomstenderving als gevolg van kwijschelding huren.
- Afrekening inkomstenderving 2020, PM.
- Meerkosten WMO en Jeugdwet, waarschijnlijk € 141 miljoen.

Daarnaast kunnen er mogelijk nog Specifieke uitkeringen aangevraagd worden (zgn. SPUK's waarover specifiek verantwoording afgelegd moet worden via SiSa bij de jaarrekening). Deze zijn mogelijk niet op alle gemeenten van toepassing en/of afhankelijk van het aantal aanvragen of specifieke aanvraag door de gemeente.

Naar een stabielere normering-methodiek van het gemeentefonds

De ROB heeft 2 juni jl. een rapport uitgebracht dat pleit voor een **stabielere normering-methodiek** van het gemeentefonds b.v. voor de duur van een kabinetsperiode. Daarnaast worden aanvullende adviezen aan de fondsbeheerders gegeven om eerst de basis op orde te krijgen; denk b.v. aan structurele oplossing Jeugd, het herstellen van de bestuurlijk-financiële verhoudingen door splitsing gemeentefonds in: 'Basisfondsuitkering/ Klassiek deel' (met veel vrijheid voor gemeenten) en een 'Medebewindsfonds'. Ook wordt een apart fonds voor grote maatschappelijke investeringsopgaven bepleit dat door verschillende overheden samen zou kunnen worden opgepakt voor b.v. energietransitie, woningopgave, klimaat en economische structuurversterking. Tot slot adviseert het ROB tot een onafhankelijke controle instantie over te gaan, zoals de Auditdienst Rijk (ADR) of het Centraal Planbureau (CPB), die moet gaan controleren of de berekening van de accessen goed verloopt.

Uitstel nieuwe verdeelstelsel/ herijking naar 2023

De ingangsdatum is een jaar verschoven van 2022 naar 2023. Als reden noemt de minister van BZK de huidige financiële positie van de gemeenten waaronder de structurele tekorten bij de jeugdzorg. Daarover moet eerst duidelijkheid komen, en die komt pas bij de kabinetsformatie. Dan wordt er besloten of er structureel geld bijkomt voor de gemeenten. Daarmee legt de minister - conform de wens van de VNG - expliciet een koppeling tussen extra geld voor de gemeenten (de koek moet groter!) en de herverdeling van het gemeentefonds (de koek wordt anders verdeeld). Het structureel gemeentelijk tekort op de jeugdzorg bedraagt € 1,7 miljard (onderzoeksrapport van AEF). Daarnaast liggen ook de grote milieuprogaven en het wel of niet afschaffen van de opschalingskorting op de onderhandelingstafel van een nieuw kabinet. Ook dat gaat gevolgen hebben op de uiteindelijke invoering van de herijking. Het standpunt van de VNG en onze gemeente is duidelijk: de koek moet groter, anders werken gemeenten niet mee aan het nieuwe verdeelstelsel per 2023. Het eindadvies van de ROB wordt in juli verwacht. Het zal tot nieuwe voorlopige verdeelresultaten leiden. Daarna begint consultatie van gemeenten via de VNG.

VERVOLG

Het college informeert uw gemeenteraad nog voor het zomerreces over de gevolgen van de meicirculaire voor het proces van de begroting.

De financiële gevolgen uit deze raadsinformatiebrief worden in de 2e tussenrapportage 2021 en de nieuwe (meerjaren)begroting 2022-2025 meegenomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Hans Cats

drs. Jolanda de Witte